

۱- هدف مردم در مدینه‌ی جاهله است.

« پاسخ »

هدف مردم در مدینه‌ی جاهله سلامت جسم و فراوانی لذت‌ها است.

۲- رئیس حقیقی مدینه‌ی فاضله است.

« پاسخ »

رئیس حقیقی مدینه‌ی فاضله پیامبر است.

۳- از نظر فارابی هدف از تشکیل مدینه و جامعه عبارت است از

« پاسخ »

از نظر فارابی هدف از تشکیل مدینه و جامعه عبارت است از سعادت در دنیا و آخرت.

۴- فارابی در کتاب نقاط مشترک اندیشه‌های و را ذکر می‌کند.

« پاسخ »

فارابی در کتاب الجمع بین رأی الحکیمین نقاط مشترک اندیشه‌های افلاطون و ارسطو را ذکر می‌کند.

۵- از میان فیلسوفان مشائی، را باید بزرگ‌ترین فیلسوف مشائی دانست.

« پاسخ »

از میان فیلسوفان مشائی، ابن‌سینا را باید بزرگ‌ترین فیلسوف مشائی دانست.

۶- فلسفه‌ی اسلامی در ابتدا ماهیتی کاملاً داشت و بر آراء استوار بود.

« پاسخ »

فلسفه‌ی اسلامی در ابتدا ماهیتی کاملاً استدلالی داشت و بر آراء ارسطو استوار بود.

۷- نهضت ترجمه‌ی متون در اسلام، از قرن هجری آغاز شد.

« پاسخ »

نهضت ترجمه‌ی متون در اسلام، از قرن دوم هجری آغاز شد.

۸- متکلمان از قرن هجری ظهور کردند.

« پاسخ »

متکلمان از قرن اول هجری ظهور کردند.

۹- از نظر مورخان علم، حیات تعقلی مسلمانان با مقارن بوده است.

« پاسخ »

از نظر مورخان علم، حیات تعقلی مسلمانان با ظهور اسلام و تشکیل جامعه‌ی اسلامی مقارن بوده است.

۱۰- اولین فیلسوف مسلمان نام دارد.

« پاسخ »

اولین فیلسوف مسلمان ابویوسف یعقوب بن اسحاق (کندی) نام دارد.

۱۱- از نظر فارابی، رئیس مدینه‌ی فاضله چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد؟

« پاسخ »

از نظر فارابی، رئیس مدینه‌ی فاضله باید ویژگی‌های زیر را داشته باشد:

۱- دارای روحی بزرگ و سرشتی عالی است. ۲- به عالی‌ترین درجات تعقل رسیده است. ۳- می‌تواند احکام و شرایع را دریافت و درک کند.

۱۲- با توجه به آنچه درباره‌ی مدینه‌ی فاضله‌ی فارابی گفته شد، نظر فارابی درباره‌ی هریک از موارد زیر را مشخص کنید.

موضوعات	در مدینه فاضله	در مدینه جاهله
هدف		
مردم		
رئیس		
نسبت اعضا یا هم		

« پاسخ »

۱۳- برخی از زمینه‌سازی‌ها درباره فرصت تفکر و اندیشه‌ورزی که در قرآن کریم و گفتار و رفتار رسول خدا (ص) مشاهده می‌شود، عبارتند از:

- ۱- ارزش قائل شدن برای اصل تفکر و خردورزی
 - ۲- تکریم علم به عنوان ثمره‌ی تفکر و خردورزی
 - ۳- تکریم پیوسته‌ی عالمان و دانشمندان
 - ۴- طرح مباحث علمی و عقلی و فلسفی و به کار گرفتن شیوه‌های مختلف استدلال
 - ۵- مذمت پیوسته‌ی نادانی و جهل، به طوری که در جامعه یک ویژگی منفی تلقی شود
 - ۶- دعوت به یادگیری علوم دیگر ملت‌ها و تمدن‌ها و استفاده از آنها
- هریک از عبارات‌های زیر بیش‌تر با کدام‌یک از موارد فوق تطبیق می‌کند؟
- ۱- قرآن کریم می‌فرماید: او اوّل است و آخر و ظاهر است و باطن، و او به هر چیزی داناست.
 - ۲- امیرالمؤمنین می‌فرماید: موجودات کاملی هستند عاری از ماده و قوه؛ زیرا جملگی مجردند و فعلیت تمام دارند و نهایت کمال ممکن خود را دارا هستند. خداوند بر آنها تجلی کرد، نورانی شدند ...
 - ۳- روزی رسول خدا (ص) وارد مسجد مدینه شد. دید که جمعی از مردم به عبادت مشغول‌اند و گروهی درباره‌ی مسائل علمی گفت‌وگو می‌کنند، ایشان به سوی گروه دوم رفت و کنار آنان نشست و فرمود: من برای گسترش علم مبعوث شده‌ام.
 - ۴- رسول خدا (ص) فرمود: حکمت گمشده‌ی مؤمن است. آنرا طلب کنید؛ حتی اگر نزد مشرک باشد.
 - ۵- امیرالمؤمنین (ع) فرمود: هرکس برای خدا صفتی جدا از ذات قائل شود، او را قرین چیز دیگری ساخته و هرکس خدا را قرین چیز دیگری بداند، او را دو چیز انگاشته و هرکس خدا را دو چیز بیندارد، برای او جزء قائل شده است.

« پاسخ »

۱۴- کدام‌یک از نمودارهای زیر را انتخاب می‌کنید؟ نظر خود را توضیح دهید.

الف) حیات عقلی ← حیات علمی ← حیات فلسفی (ب) حیات عقلی ↔ حیات علمی ↔ حیات فلسفی

« پاسخ »

۱۵- در کتاب «تاریخ حکمای اسلام» اثر ابوالحسن علی بن زید بیهقی آمده است که بنا بر روایت گروهی از دانشمندان شیراز، چون بخش منطق کتاب «نجات» شیخ‌الرئیس ابن‌سینا به شیراز رسید، دانشمندان این شهر مطالعه‌ی آن را آغاز کردند. یکی از ایشان که اعلم آنان بود، از آن کتاب چندین اشکال و ایراد گرفت. آن اشکال‌ها را در جزوه‌ای نوشت و به پیوست نامه‌ای توسط ابوالقاسم کرمانی به اصفهان نزد شیخ فرستاد (ابن‌سینا آن روزها در اصفهان زندگی می‌کرد). ابوالقاسم در یک روز گرم، نزدیک غروب آفتاب به حضور شیخ رسید و نامه و جزوه را تقدیم او کرد. شیخ، در حالی که اطرافیان‌ش گرد او بودند، بدان جزوه نگریست و تا وقت ادای نماز خفتن، با ابوالقاسم صحبت می‌داشت. پس از آن به مطالعه‌ی اشکال‌ها پرداخت و نوشتن جواب آغاز کرد و در آن شب که از شب‌های کوتاه تابستان بود، پنج جزوه‌ی ده ورقی، در باب آن اشکالات کتابت نمود. آن‌گاه خوابید و چون نماز بامداد بگزارد، شاگردش، ابوعمید، آن جزوات را که مشتمل بر حلّ مشکلات و جواب اشکالات دانشمند شیرازی بودند، به ابوالقاسم داد و گفت: حضرت استاد فرمودند: «در جواب شتاب کردم تا قاصد درنگ ننماید.»

بزرگان شیراز چون آن جزوات بدیدند و کیفیت تحریر آن‌ها را شنیدند، در شگفت شدند و شیخ را تحسین کردند.

۱- این رفت و آمد و شور و نشاط علمی نشانه‌ی چیست؟ آیا در هر جامعه‌ای چنین شور و نشاطی امکان‌پذیر است؟

۲- از عمل دانشمند شیرازی و رفتار ابن‌سینا چه برداشتی می‌توان کرد؟

« پاسخ »

۱۶- کسی که اهل مدینه‌ی فاضله باشد، نخواهد پذیرفت که:

- ۱) هیچ سلسله مراتبی در جامعه وجود نداشته باشد.
- ۲) افراد در پی کسب لذت جسمی و آسودگی بدن باشند.
- ۳) افراد درگیر زندگی روزمره و رفع نیازهای اولیه باشند.
- ۴) هرکس براساس شایستگی‌اش به مرتبه‌ای برتر دست یابد.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مدینه‌ی فاضله دارای سلسله مراتب است و هرکس جایگاه خود را براساس توانایی‌هایش به دست آورده است. پس اهل مدینه‌ی فاضله نمی‌پذیرد که در مدینه، سلسله مراتبی وجود نداشته باشد. بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه‌ی ۲: افراد در مدینه‌ی فاضله هم در پی کسب لذت جسمی‌اند.
- گزینه‌ی ۳: طبیعی است که افراد در هر جامعه‌ای در پی رفع نیازهای اولیه‌ی خود باشند.
- گزینه‌ی ۴: هرکس باید براساس شایستگی‌اش به مقامی در جامعه برسد.

۱۷- تفاوت مردم مدینه‌ی جاهله با فاضله این است که:

- (۱) اولی برخلاف دومی، به دنبال لذت‌های مادی است.
- (۲) دومی برخلاف اولی، به دنبال سلامت جسم است.
- (۳) اولی برخلاف دومی، سعادت‌ی جز سلامت و لذت نمی‌بیند.
- (۴) دومی برخلاف اولی، تنها به دنبال لذت معنوی و روحی است.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هم اهل مدینه‌ی فاضله و هم اهل مدینه‌ی جاهله، به دنبال سلامت جسم و لذت مادی‌اند، اما اهل مدینه‌ی جامعه، سعادت را تنها در لذت مادی و سلامت جسم می‌دانند؛ ولی اهل مدینه‌ی فاضله، سعادت حقیقی را در امور معنوی و اخروی در نظر می‌گیرند.

۱۸- کدام گزینه از توصیفات مدینه‌ی فاضله محسوب نمی‌شود؟

- (۱) هر عضو جامعه، متناسب با ویژگی‌هایش، وظیفه‌ای بر عهده دارد.
- (۲) هر عضوی از جامعه، وظیفه‌ی خویش را به نحو احسن انجام می‌دهد.
- (۳) میان اعضای این مدینه، سلسله مراتب و تقدم تأخر وجود دارد.
- (۴) تنها پیامبر اسلام است که شایستگی رهبری و ریاست مدینه را دارد.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اولاً هر پیامبر برگزیده‌ی خدا می‌تواند رهبر مدینه‌ی فاضله باشد نه فقط پیامبر اسلام. ثانیاً غیر از پیامبر، جانشینان او نیز می‌توانند ریاست این مدینه را بر عهده گیرند.

۱۹- مردم مدینه‌ی جاهله، دلیل بدبختی خود را چه می‌دانند؟

- (۱) عدم شناسایی سعادت حقیقی
- (۲) جست‌وجوی لذت‌های جسمانی
- (۳) گمراهی و دوری از سعادت حقیقی
- (۴) دست نیافتن به لذت‌های مادی

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مردم مدینه‌ی جاهله، سعادت حقیقی را در کسب لذت‌های مادی می‌دانند و معتقدند زمانی بدبخت خواهند بود که به این لذت‌ها دست نیافته باشند.

۲۰- کدام گزینه مرز جدایی مدینه‌ی فاضله از جاهله نیست؟

- (۱) هدف قراردادن سعادت حقیقی
- (۲) ریاست پیامبر بر مدینه
- (۳) ترک لذات جسمانی
- (۴) پیروی از عقل

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اهل مدینه‌ی فاضله قرار نیست که لذت جسمانی را ترک کنند؛ بلکه آنرا سعادت حقیقی نمی‌دانند.

- ۲۱- اصلی‌ترین ویژگی که رئیس مدینه را در مقامی قرار می‌دهد که مردم را می‌تواند به سعادت راهبری کند، کدام است؟
 (۱) اتصال به ملک وحی یا عقل فعال
 (۲) دارای روحی بزرگ و عالی‌ترین درجات تعقل
 (۳) الطاف خداوندی که بر او جاری است.
 (۴) مدیریت و تدبیر او در اداره‌ی اعضای جامعه

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اتصال با ملک وحی موجب می‌شود تا پیامبر به عنوان رئیس مدینه‌ی فاضله بتواند به درستی مسیر سعادت جامعه را تشخیص دهد.

- ۲۲- کدام مورد از اوصاف مدینه‌ی جاهله نیست؟

- (۱) مردمش سعادت را در فضایل و صفات انسانی می‌جویند.
 (۲) اگر برای مردمش از سعادت سخن گویند، بدان اعتقاد پیدا نکنند.
 (۳) مانند بدنی می‌ماند که از سلامت کافی برخوردار نیست.
 (۴) اگر به سلامت جسم دست نیافتند پندارند که در بدبختی افتاده‌اند.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. این گزینه از اوصاف مردم مدینه‌ی فاضله است نه مدینه‌ی جاهله.

- ۲۳- شرط ریاست بر مدینه‌ی فاضله از نظر فارابی چیست؟

- (۱) ارتباط با اقشار مختلف مردم جامعه
 (۲) تدبیر در کار جهان هستی
 (۳) توانایی هدایت جامعه در جهت سعادت
 (۴) داشتن حکمت و معرفت حقیقی

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. از نظر فارابی، شرط ریاست بر مدینه‌ی فاضله عبارت است از اتصال به ملک وحی تا بتواند جامعه را در جهت سعادت هدایت کند.

- ۲۴- به نظر فارابی، هدف اصلی از مدینه و اجتماع مردم در یک سرزمین چیست؟

- (۱) زندگی در مجاورت هم‌نوعان
 (۲) دستیابی به کمال و سعادت
 (۳) توزیع امکانات اجتماعی
 (۴) تأمین نیازهای زندگی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فارابی معتقد است هدف از شکل‌گیری جامعه، رسیدن به سعادت و کامل انسانی در هر دو جهان است.

۲۵- در اندیشه‌ی فارابی، گرایش انسان به اجتماع، امری است و هدف اصلی از گردآمدن مردم در یک سرزمین است.

- (۱) عقلی - تأمین سعادت دو جهان
(۲) عقلی - تأمین نیازهای زیستی
(۳) فطری - تأمین نیازهای زیستی
(۴) فطری - تأمین سعادت دو جهان

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در اندیشه‌ی فارابی، گرایش انسان به اجتماع، امری فطری است و هدف اصلی از گردآمدن مردم در یک سرزمین سعادت در دنیا و آخرت است.

- ۲۶- ویژگی نخستین مرحله‌ی فلسفه‌ی اسلامی کدام است و به وسیله‌ی چه کسی تأسیس شد؟
(۱) هم‌زمانی با شروع ترجمه‌های کتب فلسفی از یونانی به عربی - فارابی ملقب به معلم اول
(۲) کاملاً استدلالی بودن ماهیت فلسفه‌ی اسلامی - - فارابی ملقب به معلم ثانی
(۳) شکل نظام فلسفی به خود گرفتن فلسفه‌ی اسلامی - - فارابی ملقب به معلم ثانی
(۴) شروع مباحث فلسفی با اصل واقعیت مستقل از ذهن - - فارابی ملقب به معلم اول

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ویژگی خاص نخستین مرحله از فلسفه‌ی اسلامی این است که سرشتی کاملاً استدلالی دارد. این فلسفه که به حکمت مشاء معروف است، توسط فارابی تأسیس شده است.

۲۷- کدام مورد درباره‌ی رساله‌ی اغراض مابعدالطبیعه درست است؟

- (۱) اثری است حجیم در شرح کتاب مابعدالطبیعه‌ی ابن‌سینا
(۲) فلاسفه‌ی اسلامی برای فهم ارسطو از آن بسیار بهره گرفته‌اند.
(۳) این رساله باعث شد تا ابن‌سینا به اغراض فارابی پی برد.
(۴) فلسفه‌ی سیاسی فارابی را در این کتاب می‌توان مطالعه کرد.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این کتاب بسیار کوتاه است و در شرح کتاب مابعدالطبیعه‌ی ارسطو نوشته شده. فیلسوفان مسلمان با خواندن این کتاب توانستند به مفاهیم کتاب ارسطو پی ببرند.

۲۸- فارابی مدینه‌ی فاضله را به تشبیه می‌کند که میان اعضای آن وجود دارد.

- (۱) بدن انسان - برابری و مساوات
(۲) سلسله مراتب هستی - سلسله مراتب
(۳) بدن انسان - سلسله مراتب
(۴) سلسله مراتب هستی - برابری و مساوات

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فارابی مدینه‌ی فاضله را به بدن انسان تشبیه می‌کند که در میان اعضای مدینه نیز سلسله مراتبی برقرار است.

۲۹- فارابی در نتیجه‌ی و موفق به پایه‌گذاری اصول و مبادی جدیدی در فلسفه شد.

- (۱) برخورداری از احساس‌های معنوی - موافق ساختن ایده‌های خود با دین
- (۲) درک عمیق نسبت به معارف اسلامی - هضم میراث فلسفی یونان
- (۳) تأسیس فلسفه‌ی اسلامی - گردآوری میراث یونانیان در حوزه‌ای جدید
- (۴) تسلط به تقریباً تمامی علوم زمان خود - فلسفه‌ی سیاسی نوین

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فارابی با مطالعه، هضم و جذب میراث فلسفی یونان از یک طرف و داشتن درک عمیق نسبت به معارف دینی، اصول و مبادی جدیدی را در فلسفه بنا نهاد.

۳۰- درباره‌ی جایگاه علمی و فکری فارابی می‌توان گفت:

- (۱) با این‌که ریاضی‌دان نبوده، در این علم نیز شهره شد.
- (۲) گرچه ارسطویی نبود، فلسفه‌ی مشایی تأسیس کرد.
- (۳) گرچه پزشک نبوده، به طبابت اشتغال داشت.
- (۴) گرچه سیاست‌مدار نبود، به فلسفه‌ی سیاسی پرداخته بود.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فارابی با این‌که هیچ‌گاه با اهل سیاست مراوده‌ای نداشت و هیچ‌گاه سیاستمدار نبود، به فلسفه‌ی سیاسی پرداخته است.

۳۱- مقام حقیقی فارابی و دادن عنوان معلم ثانی به او از آن جهت است که او

- (۱) فلسفه‌ی ارسطویی را با مهارت به زبان عربی ترجمه کرد.
- (۲) فلسفه‌ای نو در عالم اسلام پدید آورد که با فلسفه‌ی یونانی متفاوت بود.
- (۳) اصلاح و تفسیر بسیاری از مضامین فلسفه‌ی یونانی را انجام داده بود.
- (۴) میراث فکری یونانیان را در حوزه‌ای جدید گردآوری کرد.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مقام حقیقی فارابی و دادن عنوان معلم ثانی به او از آن جهت است که او مؤسس فلسفه‌ی اسلامی است.

۳۲- فارابی در تاریخ فلسفه ملقب به بوده و مهم‌ترین تاریخ فلسفه‌ی اسلامی است.

- (۱) معلم اول - فیلسوف سیاسی
- (۲) معلم ثانی - فیلسوف الهی
- (۳) معلم ثانی - فیلسوف سیاسی
- (۴) معلم اول - فیلسوف الهی

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فارابی به معلم ثانی معروف است و مهم‌ترین فیلسوف سیاسی تاریخ فلسفه‌ی اسلامی محسوب می‌شود.

۳۳- به ترتیب، «نخستین فیلسوف مسلمان از نظر تاریخی»، «مؤسس فلسفه‌ی اسلامی» و «بزرگ‌ترین فیلسوف مشایی» در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- (۱) کندی - فارابی - فارابی
(۲) کندی - فارابی - ابن‌سینا
(۳) فارابی - فارابی - ابن‌سینا
(۴) فارابی - ابن‌سینا - کندی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کندی نخستین فیلسوف اسلامی، فارابی مؤسس فلسفه‌ی اسلامی و ابن‌سینا بزرگ‌ترین فیلسوف مشایی است.

۳۴- چرا سرشت فلسفه‌ی مشایی استدلالی بود؟

- (۱) زیرا فیلسوفان مشایی برای رویکرد و آراء فلسفی ارسطو اعتبار زیادی قائل بودند.
(۲) چون مشایبان مرز جدایی فلسفه از غیرفلسفه را استدلال برهانی می‌دانستند.
(۳) زیرا از نظر فارابی و ابن‌سینا، استدلال تنها راه رسیدن به حقیقت جهان هستی بود.
(۴) چون از نظر آنان، تنها راه رسیدن به شناخت در تمام علوم، استدلال عقلی محض بود.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اهمیت و جایگاه ارسطو در تفکر فلسفی مسلمانان موجب شده بود تا اهمیت و تأکید ارسطو بر قیاس برهان و استدلال، در فلسفه‌ی اسلامی نیز وارد شود و این فلسفه ماهیتی استدلالی به خود بگیرد.

۳۵- زمانی که فلسفه‌ی اسلامی رسماً تأسیس شد، این فلسفه با چه عنوان مشهور گردید و دلیل شهرت آن چه بود؟

- (۱) فلسفه‌ی فارابی - تأسیس فلسفه‌ی اسلامی
(۲) فلسفه‌ی مشاء - برخورداری از آرای حکیمان یونانی
(۳) فلسفه‌ی فارابی - به جهت تکریم و تمجید از مقام فارابی
(۴) فلسفه‌ی مشاء - گرایش به تفکرات ارسطویی

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نخستین مکتب فلسفی در جهان اسلام، حکمت مشاء نام داشت؛ زیرا تحت تأثیر تفکرات ارسطویی بود.

۳۶- درباره‌ی شکل‌گیری فلسفه‌ی اسلامی در قرن سوم هجری، کدام گزینه نادرسست است؟

- (۱) دربردارنده‌ی نقد و بررسی اندیشه‌ی فیلسوفان بزرگ یونانی است.
(۲) وجود گرایش‌هایی غالباً ارسطویی در آن به چشم می‌خورد.
(۳) علم کلام و نهضت ترجمه در شکل‌گیری آن تأثیر فراوان داشت.
(۴) به مسائل اعتقادی فیلسوفان مسلمان در حوزه‌ی دین محدود بود.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فلسفه‌ی اسلامی از همان ابتدا و تحت تأثیر مباحثی که بزرگان فلسفه‌ی یونان مطرح کرده بود، بسیاری از مباحث فلسفی محض را نیز شامل می‌شد و به امور اعتقادی دینی محدود نبوده است.

- ۳۷- نخستین بحث‌ها و گفت‌وگوهای عقلی در مباحث اعتقادی در میان مسلمانان آغاز شد.
- (۱) از دوره پیامبر (ص)
 (۲) هم‌زمان با نهضت ترجمه
 (۳) با تأسیس حکمت مشاء
 (۴) با ظهور نخستین فیلسوف مسلمان

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. نخستین گفت‌وگوهای عقلی در عصر پیامبر در مورد مباحث اعتقادی اسلام شکل گرفت.

- ۳۸- کدام گزینه از مباحث علم کلام شمرده نمی‌شود؟
- (۱) اثبات وجود خدا (۲) تعیین حدود شرعی (۳) اثبات وجود معاد (۴) توحید خداوند

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. متکلمان می‌کوشند تا مسائل اعتقادی مسلمانان را با روش‌های استدلالی و منطقی اثبات کنند. تعیین حدود شرعی مربوط به فقه است نه اعتقاد مسلمانان.

- ۳۹- در قرآن کریم آمده است که «او اول است و آخر و ظاهر و باطن، و او به هر چیزی داناست.» این آیه با کدام یک از زمینه‌سازی‌های قرآن برای تعقل سنخیت دارد؟

- (۱) طرح مباحث علمی و عقلی و فلسفی
 (۲) تکریم علم به عنوان ثمره‌ی خردورزی
 (۳) دعوت به یادگیری علوم دیگر ملت‌ها
 (۴) ارزش قائل شدن برای اصل تفکر

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. این آیه صفات خداوند را مطرح کرده و او را اول، آخر، ظاهر و باطن هستی معرفی می‌کند. بنابراین، مباحثی عقلی و فلسفی را طرح کرده که نیازمند تفکر و تعقل است.

- ۴۰- اگر مطمئنیم که نخستین فیلسوف مسلمان در قرون اولیه‌ی تشکیل تمدن اسلامی ظهور کرد، می‌توانیم نتیجه بگیریم:
- (۱) سرچشمه‌های این فلسفه حتماً باید در یونان باشد. (۲) حیات عقلی مسلمان قطعاً پیش از آن آغاز شده است.
 (۳) مؤسس اولین مکتب فلسفی اسلامی نیز او بوده است. (۴) او با اندیشه‌ی امثال افلاطون و ارسطو آشنا نبوده است.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فلسفه و حیات فلسفی زمانی در یک جامعه پدید می‌آید که آن جامعه دارای حیات عقلی باشد. پس اگر فیلسوفی در یک جامعه ظهور می‌کند، آن جامعه از قبل دارای حیات عقلی است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: از ظهور یک فیلسوف مسلمان نمی‌توانیم نتیجه بگیریم که فلسفه‌ی اسلامی در یونان است یا خیر.
 گزینه‌ی ۳: مؤسس اولین مکتب فلسفی فارابی و نخستین فیلسوف مسلمان، کندی است.
 گزینه‌ی ۴: ترجمه‌ی آثار افلاطون و ارسطو با ظهور اولین فیلسوف مسلمان مقارن بوده است و او نیز با اندیشه‌های فیلسوفان بزرگ یونان آشنا بوده است.

۴۱- به چه دلیل فارابی را معلم ثانی می‌خوانند؟

- (۱) زیرا به تفسیر آثار افلاطون و ارسطو پرداخته است.
- (۲) زیرا فلسفه‌ی معلم اول را به دقت و روشنی شرح کرده است.
- (۳) زیرا مؤسس یک نظام فلسفی کاملاً نو شمرده می‌شود.
- (۴) چون فلسفه‌ی ارسطو را به روشی درست بیان کرده است.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فارابی توانست یک نظام فلسفی تازه تأسیس کند. درست مانند ارسطو. به همین دلیل، به او لقب معلم ثانی را دادند.

۴۲- در تشبیه فارابی از مدینه‌ی فاضله، رئیس مدینه‌ی فاضله که بر همه‌ی اعضا ریاست می‌کند، همانند ریاست کدام عضو بدن بر کل بدن است؟

- (۱) مغز (۲) قلب (۳) روح (۴) چشم

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در تمثیل فارابی، مدینه‌ی فاضله به بدن و رئیس مدینه‌ی فاضله به قلب تشبیه شده است.

۴۳- منظور از دو حکیم در رساله‌ی «الجمع بین رأی حکیمین» چه کسانی هستند و این کتاب توسط چه کسی نوشته شده است؟

- (۱) افلاطون و ارسطو - ابن سینا
(۲) سقراط و افلاطون - فارابی
(۳) سقراط و افلاطون - ابن سینا
(۴) افلاطون و ارسطو - فارابی

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. کتاب «الجمع بین رأی حکیمین» توسط فارابی نگاشته شده و در آن کوشیده نقاط مشترک فلسفه‌ی افلاطون و ارسطو را مشخص کند.

۴۴- کدام حکیم اسلامی را می‌توان «مهم‌ترین فیلسوف سیاسی اسلام» دانست؟

- (۱) ابن سینا (۲) اسحاق کندی (۳) فارابی (۴) حنین بن اسحاق

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فارابی مهم‌ترین فیلسوف سیاسی در فلسفه‌ی اسلامی محسوب می‌شود.

۴۵- معروف است که در دوره‌ی نهضت ترجمه،، مترجم معروف، گاهی معادل وزن کتابی که ترجمه کرده بود، زر دریافت می‌کرد.

- (۱) حنین بن اسحاق
(۲) ابوبشر متی بن یونس
(۳) ابویوسف یعقوب بن اسحاق
(۴) ابونصر محمد فارابی

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. معروف است که در دوره‌ی نهضت ترجمه، حنین بن اسحاق، مترجم معروف، گاهی معادل وزن کتابی که ترجمه کرده بود، زر دریافت می‌کرد.

۴۶- علم کلام عبارت است از کاربردهای روش‌های در مسائل

- (۱) منطقی و فلسفی - شرعی
(۲) استدلالی و منطقی - شرعی
(۳) منطقی و استدلالی - اعتقادی
(۴) عقلی و منطقی - فقهی

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. علم کلام سعی می‌کند تا با روش‌های عقلی، منطقی و استدلالی در مورد مسائل اعتقادی بحث و گفت‌وگو کند.

۴۷- علم کلام و نهضت ترجمه، به ترتیب در چه قرن‌هایی در اسلام پدید آمد؟

- (۱) اول - دوم (۲) دوم - اول (۳) اول - سوم (۴) دوم - سوم

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. علم کلام از همان قرن اول به راه افتاد و یک قرن پس از آن، نهضت ترجمه نیز در عالم اسلامی شکل گرفت.

۴۸- روش‌های خاص و بدیع پیامبر اسلام (ص) برای ایجاد حیات عقلی چه نتیجه‌ای در پی داشت؟

- (۱) نخستین فیلسوف مسلمان در دوره‌ی پیامبر ظهور کرد.
(۲) جامعه‌ی اسلامی دوره‌ی او، بلافاصله به حیات عقلی دست یافت.
(۳) حیات علمی و فلسفی اسلام با حیات ایشان مقارن شد.
(۴) ایشان به طور مستقیم نهضت ترجمه را راه‌اندازه کردند.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فلسفه و نهضت ترجمه، یکی دو قرن پس از رحلت پیامبر پدید آمدند؛ اما روش‌های بدیع ایشان برای ایجاد حیات تعقلی در میان مسلمانان، موجب شد که جامعه‌ی عصر ایشان، در مدت کوتاهی به حیات تعقلی دست یابد و زمینه را برای رشد علم و فلسفه فراهم کند.

۴۹- نخستین فیلسوف مسلمان چه کسی بود؟

- (۱) ابویوسف یعقوب بن اسحاق کندی
- (۲) حنین بن اسحاق
- (۳) ابونصر محمد فارابی
- (۴) ابوبشر متی بن یونس

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. کندی، نخستین فیلسوف مسلمان محسوب می‌شود. حنین بن اسحاق و ابوبشر متی بن یونس نیز مترجمان معروف بودند.

۵۰- در جامعه‌ای که حیات وجود داشته باشد، حیات و رشد خواهد کرد.

- (۱) علمی - عقلی - فلسفی
- (۲) عقلی - علمی - فلسفی
- (۳) عقلی - معنوی - فلسفی
- (۴) علمی - عقلی - تجربی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. حیات علمی و فلسفی در جامعه‌ای رشد می‌کند و جوانه می‌زند که حیات عقلی وجود داشته باشد.

۵۱- کدام گزینه ارزیابی مناسب‌تری از فلسفه‌ی سیاسی فارابی به دست می‌دهد؟

- (۱) فلسفه‌ی سیاسی او به دنبال برابری و مساوات مطلق در میان مردم جامعه است.
- (۲) جامعه را تنها زمانی سعادتمند می‌داند که نیازهای فرد را بر جامعه اولویت دهد.
- (۳) سعادت حقیقی را گذر از زندگی اجتماعی و رسیدن به حقایق اخیری می‌داند.
- (۴) در فلسفه‌ی او، محال است که فرد در بیرون از جامعه به سعادت حقیقی دست یابد.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در فلسفه‌ی سیاسی فارابی، جامعه‌ی مطلوب یا همان مدینه‌ی فاضله، گرچه در پی برابری افراد است؛ اما برابری را در قرار گرفتن هر فرد در جایگاه شایسته‌ی فرد می‌داند نه این‌که افراد به طور مطلق با هم برابر باشند (رد گزینه‌ی ۱) فارابی معتقد است سعادت حقیقی درون جامعه به دست می‌آید نه با گذر از جامعه (رد گزینه‌ی ۳) در ضمن، در فلسفه‌ی او، اولویت با مدینه و جامعه است و فرد تنها در مدینه به سعادت می‌رسد. (رد گزینه‌ی ۲)